

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

1) Ιστορικό

Το *Εργαστήριο Ψυχολογίας* του Τμήματος ΦΚΣ ιδρύθηκε με πρωτοβουλία του Γ. Κουγιουμουτζάκη το έτος 2000 (ΦΕΚ 177Α/2.8.2000). Τα προηγούμενα 7 χρόνια (1993-2000) λειτουργούσε με άλλο ΦΕΚ (91/23.5.1995) και την ονομασία *Εργαστήριο Αναπτυξιακής, Πειραματικής και Γνωστικής Ψυχολογίας* (Τμήμα Ψυχολογίας). Και τα προηγούμενα 7 χρόνια (1987-1993) το «Εργαστήριο Ψυχολογίας» του Τμήματος ΦΚΣ (χωρίς ΦΕΚ) στεγαζόταν σε ένα δωμάτιο 2 x 2 στα παλαιά κτίρια του Παν/μίου Κρήτης, στα Περιβόλια, με μόνο εξοπλισμό ένα βίντεο για μικρο-ανάλυση της βρεφικής συμπεριφοράς. Σήμερα το Εργαστήριο Ψυχολογίας στεγάζεται στο κτίριο του ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΩΝ & ΜΕΛΕΤΩΝ (ΚΕΜΕ) του Παν/μίου Κρήτης, στην Πανεπιστημιούπολη του Ρεθύμνου.

2). Επιστημονικό δυναμικό

Σήμερα (2013) το Εργαστήριο Ψυχολογίας στελεχώνεται ως εξής:

Α. Τακτικό επιστημονικό δυναμικό 5 μέλη ΔΕΠ.

Κουγιουμουτζάκης Γιάννης, Διευθυντής Εργαστηρίου, Καθηγητής Αναπτυξιακής Ψυχολογίας και Επιστημολογίας της Ψυχολογίας. Έρευνα εστιασμένη στην ανάπτυξη:

- α) της μίμησης, του ρυθμού, της ρυθμικής μίμησης, της αριθμητικής ικανότητας και του χιούμορ κατά τη νεογνική και τη βρεφική ηλικία, σε μη δίδυμα και δίδυμα βρέφη,
- β) της φαντασίας (φανταστικοί σύντροφοι) κατά τη νηπιακή ηλικία και
- γ) της φιλίας και της συμπάθειας κατά την παιδική και την εφηβική ηλικία.

Σταματοπούλου Δέσποινα, Επίκουρη Καθηγήτρια Ψυχολογίας. Έρευνα εστιασμένη:

- α) στην Ψυχολογία της Τέχνης-αισθητική εμπειρία και δημιουργικότητα,
- β) στην φαντασία και στην καλλιτεχνική επικοινωνία και εκφραστικότητα,
- γ) στην Ψυχολογία των Συγκινήσεων-δια-πολιτισμική διαφοροποίηση, και
- δ) στην ρύθμιση συναισθημάτων, συγκρότηση ταυτότητας και self-conscious συναισθήματα.

Κακλαμάνη Σταματίνα, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Στατιστικής & Μεθοδολογίας Κοινωνικής Έρευνας. Έρευνα εστιασμένη:

- α) στις σχέσεις μακράς διάρκειας (σχέσεις συγγένειας, φιλίας, εργασίας),
- β) στην αγορά εργασίας και στη μετανάστευση,
- γ) στα ζητήματα διατροφικών συνηθειών στην Ελλάδα: κοινωνιολογική και δημογραφική προσέγγιση, και
- δ) στην ποιοτική ανάλυση και στην ανάλυση πειραματικών δεδομένων (επαγωγική στατιστική)

Τσούρτου Βασιλική, Επίκουρη Καθηγήτρια Αναπτυξιακής Ψυχολογίας. Έρευνα εστιασμένη:

- α) στην γνωστική ανάπτυξη των βρεφών – ανίχνευση της αριθμητικής σταθεράς σε οπτικο-ακουστικά ερεθίσματα,

β) στη γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη νηπίων, παιδιών και εφήβων,
γ) στην ψυχολογική, κοινωνική και πολιτισμική ανάπτυξη παιδιών ευπαθών κοινωνικών ομάδων.

Ιατρίδης Τηλέμαχος, Λέκτορας Κοινωνικής Ψυχολογίας

Έρευνα εστιασμένη στις αναπαραστάσεις και τη νομιμότητα των δι-ομαδικών σχέσεων καθώς και στις διαδικασίες κοινωνικής ταύτισης.

Β. Υποψήφιοι Διδάκτορες. 1 μόνιμο μέλος και 1 φιλοξενούμενος από Παν/μιο του εξωτερικού.

Μίσκου Αλεξάνδρα, Υποψήφια Διδάκτωρ Αναπτυξιακής Ψυχολογίας (από 20/3/2013)

Προκαταρκτικός τίτλος διδακτορικής διατριβής: *Συναισθήματα απεπίγνωσης και η σημασία τους στη συνείδηση του εαυτού κατά την πρώτη βρεφική ηλικία.*

Τριμελής επιτροπή εποπτείας:

- Βασιλική Τσούρτου (επόπτρια)

- Vasu Reddy, Professor of Developmental and Cultural Psychology, Centre for Situated Action and Communication, Department of Psychology, University of Portsmouth, UK,

- Θεανώ Κοκκινάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια Αναπτυξιακής Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Μελισουργάκης Εμμανουήλ, PhD Student Media Researcher, Birmingham City University

Φιλοξενούμενος – Παλαιός φοιτητής του Τμήματος Φ.Κ.Σ., ο οποίος σήμερα εκπονεί τη διδακτορική του διατριβή στο Τμήμα Επικοινωνίας του Παν/μίου Birmingham. Φιλοξενείται στο Εργαστήριο για τη συλλογή του ερευνητικού υλικού της διατριβής του.

Γ. Βοηθητικό δυναμικό: 1 τεχνικός (του Τμήματος) και 3 μεταπτυχιακοί φοιτητές του ΠΜΣ *Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη*.

Ακουμιανάκης Γεώργιος, BSc & MSc Επιστήμης Υπολογιστών

Υποστηρίζει εξαρχής και συνεχώς τις εργασίες του Εργαστηρίου

Μαργέτα Σοφία, Χρηστάκη Κατερίνα, Ανάγνου Παρασκευή-Χαρούλα

Μεταπτυχιακές φοιτήτριες στο ΠΜΣ *Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη*

Εθελοντική εργασία – ψηφιοποίηση ερευνητικού υλικού, ταξινόμηση αρχείων Εργαστηρίου, συνδρομή σε Συμπόσια που διοργανώνει το Εργαστήριο, βοήθεια στη μικρο-ανάλυση ερευνητικού υλικού, κ.ά.

Δ. Σύμβουλοι-Συνεργάτες έρευνας από το εξωτερικό: 2 σύμβουλοι και 4 συνεργάτες

1. Dr Colwyn Trevarthen, Professor (Emeritus) of Child Psychology and Psychobiology

University of Edinburgh, *Επίτιμος Διδάκτωρ του Παν/μίου Κρήτης*

Σύμβουλος έρευνας από το 1991 μέχρι σήμερα.

Η ερευνητική συνεργασία με τον Γ. Κουγιουμουτζάκη οδήγησε σε αμοιβαία ανταλλαγή ερευνητικών εμπειριών (στο Εδιμβούργο και στο Ρέθυμνο), στην εποπτεία από τον Καθηγητή C. Trevarthen 4 διδακτορικών διατριβών φοιτητών του Παν/μίου Κρήτης, σε συν-εποπτείες διδακτορικών διατριβών, στη φιλοξενία μελών του δικού μας Εργαστηρίου στο Εργαστήριο του συναδέλφου με στόχο την άσκηση σε μεθόδους μικρο-ανάλυσης της ανθρώπινης συμπεριφοράς και στη συν-διδασκαλία ενός εξαμηνιαίου μαθήματος στο Τμήμα ΦΚΣ (1991). Η συνεργασία συνεχίζεται με κοινή συγγραφή άρθρων και πλάνων έρευνας πάνω στη βρεφική ανάπτυξη.

**2. Dr Vasudevi Reddy, Professor of Developmental and Cultural Psychology
Department of Psychology, University of Portsmouth**

Συνεργάτης στην έρευνα από το 1993_μέχρι σήμερα.

Η ερευνητική συνεργασία με τον Γ. Κουγιουμουτζάκη οδήγησε σε αμοιβαία ανταλλαγή ερευνητικών εμπειριών (στο Portsmouth και στο Ρέθυμνο) πάνω στους τρόπους μελέτης της μίμησης, του χιούμορ και των εκφράσεων της ντροπής σε υγιή βρέφη, στη φιλοξενία μελών του δικού μας Εργαστηρίου στο Εργαστήριο της συναδέλφου, με στόχο την άσκηση σε μεθόδους μικρο-ανάλυσης της βρεφικής συμπεριφοράς και στην πρόσφατη φιλοξενία της Επίκουρης Καθηγήτριας Β. Τσούρτου Παν/μιο Portsmouth (Σεπτέμβριος 2013), όπου συμφωνήθηκε η συμμετοχή της Καθηγήτριας V. Reddy ως συμβούλου σε ερευνητικό πρόγραμμα του Εργαστηρίου μας, με επιστημονική υπεύθυνη την συνάδελο Β. Τσούρτου και τίτλο «Infants' pride- and shyness- expressions in dyadic and triadic interactions: parenting and social regulation of self-conscious emotions». Έχουμε σχεδιάσει το πρόγραμμα να καταλήξει στη διδακτορική διατριβή της φοιτήτριας του Τμήματος Φ.Κ.Σ. κ. Α. Μίσκου. Το ερευνητικό πρόγραμμα τελεί υπό αξιολόγηση από τον ΕΛΚΕ του Παν/μίου Κρήτης (RESEARCH PROPOSALS Type A "Grants for PhD Candidates").

3. Dr Jacqueline Nadel, Professor of Psychology CNRS, LPBD, Hôpital de La Salpêtrière, Paris.

Συνεργάτης στην έρευνα από το 1995 μέχρι σήμερα.

Η ερευνητική συνεργασία με τον Γ. Κουγιουμουτζάκη οδήγησε σε αμοιβαία ανταλλαγή ερευνητικών εμπειριών (στο Παρίσι και στο Ρέθυμνο) πάνω στους τρόπους μελέτης της μίμησης σε υγιή βρέφη και σε παιδιά με αυτισμό.

**4. Dr Lynne Murray, Professor of Developmental Psychology and
Psychopathology Department of Psychology, University of Reading, Winnicott
Center.**

Συνεργάτης στην έρευνα από το 1997 μέχρι σήμερα.

Η ερευνητική συνεργασία με τον Γ. Κουγιουμουτζάκη οδήγησε σε αμοιβαία ανταλλαγή ερευνητικών εμπειριών (στο Reading και στο Ρέθυμνο) πάνω στους τρόπους μελέτης της μίμησης σε υγιή βρέφη και σε βρέφη μητέρων που πάσχουν από κατάθλιψη, στην εποπτεία από την Καθηγήτρια L. Murray μιας διδακτορικής διατριβής φοιτήτριας του Παν/μίου Κρήτης και στην έκδοση στην ελληνική γλώσσα του βιβλίου της Καθηγήτριας L. Murray: Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2001) (Επ. Εκδ.). Murray, L. & Andrews, L. (2000). *Τα βρέφη δεν είναι μωρά*. Μτφ. Β. Βελιβασάκη, Μ. Πατεράκη, Γ. Κουγιουμουτζάκης. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

5. **Dr David Lee**, Professor (Emeritus) of Psychology, Department of Psychology, University of Edinburgh,

Συνεργάτης στην έρευνα από το 2006 μέχρι σήμερα.

Η ερευνητική συνεργασία με τον Γ. Κουγιουμουτζάκη οδήγησε σε αμοιβαία ανταλλαγή ερευνητικών εμπειριών (στο Εδιμβούργο και στο Ρέθυμνο) πάνω στους τρόπους μελέτης και μικρο-ανάλυσης της ανθρώπινης αντίληψης και της κινητικής συμπεριφοράς και στη συμμετοχή Γ. Κουγιουμουτζάκη στο *Perception Movement Action (PMA) Research Consortium*, University of Edinburgh (βλ. <http://www.pmarc.ed.ac.uk/index.html>).

6. **Dr Hakima Megherbi**, Maitre de Conferences en Psycholinguistique, Departement de Psychologie, Universite Paris 13.

Στο πλαίσιο ανταλλαγών Erasmus, η Β. Τσούρτου έδωσε δύο διαλέξεις στους μεταπτυχιακούς φοιτητές του Τμήματος Ψυχολογίας στο Παν/μιο Παρίσι 13, παρακολούθησε σεμινάρια του Εργαστηρίου του Τμήματος Ψυχολογίας και σεμινάρια για υποψήφιους διδάκτορες σε θέματα Ψυχανάλυσης, Ψυχολογίας του Παιδιού και του Εφήβου και Ψυχογλωσσολογίας (25 – 29 Μαρτίου 2013). Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2014-2015 προγραμματίζεται να διεξαχθεί διεθνές Συμπόσιο για υποψήφιους Διδάκτορες και Μεταπτυχιακούς Φοιτητές (με συμμετοχή της Η. Megherbi και των συνεργατών της) στην Κρήτη στο πλαίσιο του ΠΜΣ *Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη*.

7. **Dr Jerome Bruner**, Research Professor of Psychology, School of Law, New York University, *Επίτιμος Διδάκτωρ του Παν/μίου Κρήτης*.

Σύμβουλος έρευνας από το 2002 μέχρι σήμερα.

Η ερευνητική συνεργασία με τον Γ. Κουγιουμουτζάκη οδήγησε στη συμμετοχή του Καθηγητή Jerome Bruner σε δύο διεθνή συνέδρια (2002 και 2006) που διοργανώσαμε στο Π.Κ., στη έκδοση στην ελληνική γλώσσα του τελευταίου βιβλίου του Καθηγητή J. Bruner: Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2004) (Επ. Έκδ.). Jerome Bruner (2002). *Δημιουργώντας Ιστορίες: Νόμος, Λογοτεχνία, Ζωή*. Μτφ. Β. Τσούρτου, Κ. Πολυδάκη, & Γ. Κουγιουμουτζάκης Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, και σε μία επίσκεψη του Καθηγητή J. Bruner και άλλων συναδέλφων στο Εργαστήριό μας (23 Οκτωβρίου 2002). Οι εποπτευόμενοι την περίοδο εκείνη υποψήφιοι διδάκτορες παρουσίασαν την πορεία των ερευνών τους και στη συνέχεια, για 3 ώρες, δέχτηκαν - δεχτήκαμε τα αναλυτικά σχόλια (θεωρητικά και μεθοδολογικά) και τις ερευνητικές παραινέσεις του Καθηγητή J. Bruner και των άλλων συναδέλφων

(βλ. <http://insidetheacademy.asu.edu/reflections-on-jerome-jerry-bruner>)

23 Οκτωβρίου 2002

Αριστερή φωτογραφία: Ερευνητές του Εργαστηρίου Ψυχολογίας (Ε. Παπασταθόπουλος, Κ. Μαζοκοπάκη, Μ-Ε Σεμιτέκολο, Μ. Μαρκοδημητράκη, Δρ. Β. Τσούρτου, Δρ Θ. Κοκκινάκη) περιγράφουν τις εμπειρικές τους μελέτες και απαντούν στις ερωτήσεις των φιλοξενούμενων συναδέλφων.

Δεξιά φωτογραφία: Πρώτη σειρά, από αριστερά Jacqueline Nadel, Alessandra Piontelli, Carol Feldman, **Jerome Bruner**, Γιάννης Κουγιουμουτζάκης. Δεύτερη σειρά, από αριστερά, Björn Merker, **Daniel Stern**, Peter Hobson. Τρίτη σειρά, από αριστερά, Kevan Bandel, Vasu Reddy, **Colwyn Trevarthen**, Μαρία Μαρκοδημητράκη, Θεανώ Κοκκινάκη.

3) Εύρος ερευνητικών δραστηριοτήτων

Στο Εργαστήριο Ψυχολογίας υπηρετούνται ερευνητικά 3 ερευνητικές πειθαρχίες - η Αναπτυξιακή Ψυχολογία (Γ. Κουγιουμουτζάκης, Β. Τσούρτου), η Ψυχολογία της Τέχνης/ Ψυχολογία Συναισθημάτων (Δ. Σταματοπούλου) και η Κοινωνική Ψυχολογία (Τ. Ιατρίδης).

Συνολικά στο Εργαστήριο έχουν εκπονηθεί **9 διδακτορικές** διατριβές και **1 διδακτορική** διατριβή βρίσκεται υπό εκπόνηση. Υπό την εποπτεία των μελών ΔΕΠ του Εργαστηρίου έχουν, επίσης, **εκπονηθεί 19 διπλωματικές εργασίες**, στο πλαίσιο του ΠΜΣ *Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη*.

Έρευνα στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία

Ο **Γ. Κουγιουμουτζάκης** (βλ. δημοσιεύσεις στο Βιογραφικό του) έχει εποπτεύσει τις ακόλουθες εννέα (9) διδακτορικές διατριβές:

- Αντωνακάκης Δ. (2012). *Επικοινωνιακή μουσικότητα: Ρυθμικές μιμήσεις και συρρυθμίες στις αλληλεπιδράσεις βρεφών-μητέρων.*
- Πατεράκη Μ. (2011). *Μίμηση στις αλληλεπιδράσεις δίδυμων διζυγωτικών βρεφών μεταξύ τους και με τη μητέρα.*
- Πρατικάκη Α. (2009). *Μίμηση και συγκινήσεις στις αλληλεπιδράσεις βρεφών-παππούδων και βρεφών-γιαγιάδων.*
- Μαζοκοπάκη Κ. (2007). *Οι ρίζες της μουσικότητας: Η ανάπτυξη των επικοινωνιακών μουσικών ρυθμών από τον 2ο μέχρι τον 10ο μήνα.*
- Παπασταθόπουλος Ε. (2004). *Πλάσματα του αέρα: Οι φανταστικοί σύντροφοι σε κορίτσια προσχολικής ηλικίας.*
- Μαρκοδημητράκη Μ. (2003). *Η Ψυχολογία των Διδύμων. Μίμηση και Συναισθήματα σε ένα ζεύγος ετεροζυγωτικών διδύμων.*

- Σεμιτέκολου Μ.-Ε. (2002). *Η ανάπτυξη των δυαδικών και των τριαδικών παιγνιωδών αλληλεπιδράσεων μεταξύ γονέων-βρεφών από τον 7ο έως τον 12ο μήνα.*
- Βιταλάκη Ε. (2002). *Μίμηση στις φυσικές αλληλεπιδράσεις γιαγιάς-βρέφους και μητέρας-βρέφους από τον 2ο μέχρι τον 10ο μήνα.*
- Τσούρτου Β. (1998). *Πειραματική μελέτη της ανάπτυξης του οπτικο-ακουστικού συντονισμού κατά τη βρεφική ηλικία.*

Έχει **εποπτεύσει** τις ακόλουθες τέσσερις (4) διπλωματικές εργασίες (Masters), στο πλαίσιο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών *Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη*, Τμήμα Φ.Κ.Σ.:

- Ρουσάκη Χ. (2012). *Διεπιστημονική θεώρηση του χιούμορ.*
- Ζειμπεκάκη Θ. (2011). *Η ανάπτυξη της φιλίας στην παιδική ηλικία.*
- Παναγιωτάκη Μ. (2010). *Η ανάπτυξη της φιλίας στην εφηβεία.*
- Μαρκουλής Α. (2010). *Παράγοντες διαμόρφωσης του αλτρουιστικού προσανατολισμού σε παιδιά ηλικίας 8-12 ετών..*

Ήταν, επίσης, **συν-επόπτης** στις διδακτορικές διατριβές των:

- Δρ. Κοκκινάκη Θ. (1998) Department of Psychology, University of Edinburgh,
- Δρ Παπαληγούρα Ζ. (1998), Department of Psychology, University of Edinburgh,
- Δρ Χελιδόνη Μ. (2009), Τμήμα Ιατρικής, Παν/μιο Κρήτης,
- Δρ Χατζάκη Μ. (2010), Τμήμα Ιατρικής, Παν/μιο Κρήτης.

Η έρευνα του Γ. Κουγιουμουτζάκη και των συνεργατών του έχει χρηματοδοτηθεί από το ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ, ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ Ι, ΕΠΕΑΕΚ Ι, ΠΕΝΕΔ 1994, τον ΕΛΚΕ του Παν/μίου Κρήτης και από το Uppsala University.

Η **Β. Τσούρτου** (βλ. δημοσιεύσεις στο Βιογραφικό της) έχει εποπτεύσει τις ακόλουθες 6 διπλωματικές εργασίες στο πλαίσιο του ΠΜΣ *Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη*:

- Μπάτζου Κ. (2011). *Αυτοεκτίμηση, προσωπικός μύθος και ριψοκίνδυνη συμπεριφορά στην εφηβεία και τη μετεφηβεία.*
- Μίσκου Α. (2011). *Θεωρητικά και ερευνητικά δεδομένα σχετικά με την ανάδυση του εαυτού στη βρεφική ηλικία.*
- Μίλης Ν. (2012). *Αντιλήψεις και συναισθήματα μαθητών δημοτικού και γυμνασίου σχετικά με τη σχολική βία.*
- Καμπουρούδη Μ. (2012). *Αναμνήσεις από την παιδική ηλικία: συναίσθημα, αυτοεκτίμηση και αυτοβιογραφική μνήμη.*
- Σιβρίδου Μ. (2013). *Η επικοινωνία στις διαπροσωπικές σχέσεις νεαρών ενηλίκων: συναισθηματική διάθεση και πολιτισμική συγκρότηση του Εαυτού.*
- Τσίτου Τ. (2013). *Η κακοποίηση εφήβων στο διαδίκτυο: οικο-συστημική προσέγγιση.*

Έρευνα στην Ψυχολογία της Τέχνης και στην εκφραστική αντίληψη

Η Δ. Σταματοπούλου (βλ. δημοσιεύσεις στο Βιογραφικό της) έχει εποπτεύσει τις ακόλουθες 5 διπλωματικές εργασίες στο πλαίσιο του ΠΜΣ *Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη*:

- Τζαγκαράκης Σ. (2011). Βιώνοντας και αξιολογώντας το αρνητικό αρνητικότερα: Η επίδραση της μουσικής υπόκρουσης στην αξιολόγηση 'σποτ' με αγχογόνο για τους νέους περιεχόμενο.
- Καραλή Α. (2012). Παράδοση και καινοτομία στην καλλιτεχνική δημιουργία: Θεωρίες για το τέλος της τέχνης και απόψεις σύγχρονων καλλιτεχνών.
- Τζανάκης Ε. (2013). Συγκρότηση ταυτότητας, φύλλο και συναισθήματα που απαιτούν την συναίσθηση του εαυτού.
- Τζανάκη Η. (2013). Το συναίσθημα της ντροπής και συγκρότηση της αυτοαντίληψης.
- Λυμπέρη Δ. (2013). Αυτοεκτίμηση και ρύθμιση συναισθημάτων

Έρευνα στην Κοινωνική Ψυχολογία

Ο Τ. Ιατρίδης ((βλ. δημοσιεύσεις στο Βιογραφικό του)) έχει εποπτεύσει τις ακόλουθες 4 διπλωματικές εργασίες στο πλαίσιο του ΠΜΣ *Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη*:

- Δαγκωνάκη Χ. (2011). Εμπειρίες και απόψεις Ελλήνων και αλλοεθνών μαθητών των δύο τελευταίων τάξεων του Δημοτικού Σχολείου γύρω από το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού στην περιοχή Ηρακλείου Κρήτης.
- Καρακώστα Χ. (2012). Όψεις της κοινωνικής ταυτότητας των γονέων παιδιών με ειδικές ανάγκες.
- Τσόντου Ε. (2012). «Εκτός εαυτού»: Κατηγορίες της ταυτότητας μεταξύ κρατουμένων.
- Καπαδουκάκη Α. (2013). Όταν το δίκαιο συναντά τον ανήλικο: Λόγοι και διαδικασίες συγκρότησης ταυτοτήτων .

4. Σχεδιαζόμενες δράσεις

■ Ερευνητική πρόταση υπό κρίση (Β. Τσούρτου)

Το 2012 Β. Τσούρτου κατέθεσε, ως Επιστημονική Υπεύθυνη, πρόταση για Ερευνητικό Πρόγραμμα με τίτλο "Infants' pride- and shyness- expressions in dyadic and triadic interactions: parenting and social regulation of self-conscious emotions" (RESEARCH PROPOSALS Type A "Grants for PhD Candidates". Η πρόταση υπεβλήθη στον ΕΛΚΕ Πανεπιστημίου Κρήτης για χρηματοδότηση προγραμμάτων μεγάλου μεγέθους. Το πρόγραμμα βρίσκεται υπό αξιολόγηση και αφορά στην εκπόνηση διδακτορικής έρευνας της υποψήφιας διδάκτορας Α. Μίσκου (βλ. παραπάνω).

■ Συνέχιση ερευνητικής συνεργασίας (Σταματοπούλου Δ.)

Stamatopoulou, D., Toshihiko Amemiya, (University of Kansai), & Cupchik, G. (University of Toronto): Διεθνής συνεργασία τόσο μέσα στα πλαίσια διευρυμένης δια-πολιτισμικής έρευνας, με συμμετοχή και οργάνωση Συμποσίου με θέμα «Cross-cultural comparisons on Expressive Symbolism: Art induces or

expresses emotion?» στο το διεθνές συνέδριο της International Society for Research on Emotions (ISRE), Kyoto 2011, Conference on Emotions, Japan. (αφορά την συνδυασμένη παρουσίαση των αποτελεσμάτων της διαπολιτισμικής έρευνας μεταξύ Ελλήνων και Καναδών, σε συνεργασία με τον Prof. Gerald Cupchik, University of Toronto, η οποία διευρύνθηκε με την συνεργασία μου με τον Prof., Toshihiko, Amemiya, University of Kansai.

■ **Συνέχιση ερευνητικής συνεργασίας** (Κουγιουμουτζάκης Γ.)

Συνέχιση ερευνητικής συνεργασίας με τον Αν. Καθηγητή Κ. Πετρογιάννη (Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Αγωγή, Παν/μιο Θράκης) για την περάτωση της διδακτορικής διατριβής του πτυχιούχου του Τμήματος Φ.Κ.Σ. Σμαρλαμάκη Χρήστου (2010), στην οποία ο Κουγιουμουτζάκης Γ. είναι μέλος της 3-μελούς επιτροπής εποπτείας. Τίτλος διατριβής: *Η ανάπτυξη της ενσυναίσθησης κατά τη διάρκεια των προσχολικών χρόνων*. Ο υποψήφιος έχει αναλύσει στο Εργαστήριό μας τα δεδομένα του (με το σύστημα Observer).

■ **Έναρξη νέας ερευνητικής συνεργασίας** (Κουγιουμουτζάκης Γ.)

Έναρξη ερευνητικής συνεργασίας (2012) με τον Καθηγητή Colwyn Trevarthen (University of Edinburgh) και την Λέκτορα Ψυχολογίας Emese Naggy (University of Dundee) με στόχο τη διεπιστημονική διερεύνηση (αναπτυξιακή και νευροεπιστημονική) του φαινομένου της νεογνικής και της βρεφικής μίμησης. Η πρόταση σχεδιάζεται να υποβληθεί σε νέα προκήρυξη προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

5. Αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων

Πέραν της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας, της Ψυχολογίας της Τέχνης και της Κοινωνικής Ψυχολογίας, τα ευρήματα των ερευνών μας αξιοποιούνται:

■ **κλινικά** (από συναδέλφους στο εξωτερικό και στο εσωτερικό, που ερευνούν τον αυτισμό, τα βρέφη μητέρων με κατάθλιψη, το σύνδρομο Williams, τη νόσο του Parkinson κ.ά. καθώς και έρευνες/εφαρμογές στον χώρο των Νευροεπιστημών π.χ. κατοπτρικά συστήματα του εγκεφάλου κ.ά.),

■ **σε άλλου τύπου έρευνες** (Ρομποτική, Τεχνητή Νοημοσύνη κ.ά.)

■ **εκπαιδευτικά** (στα προπτυχιακά και στα μεταπτυχιακά μαθήματα οι φοιτητές μας έρχονται σε επαφή με τα ερευνητικά ευρήματα και ορισμένοι από αυτούς συμμετέχουν στο ερευνητικό έργο), και

■ **στη σύνδεση με την κοινωνία** (στις διαλέξεις μας προς το ευρύ κοινό δείχνουμε μέρος των ευρημάτων μας).

6. Εξοπλισμός Εργαστηρίου

Στο Εργαστήριο Ψυχολογίας υπάρχουν:

■ 3 Η/Υ, με λειτουργικά προγράμματα μικρο-ανάλυσης της ανθρώπινης συμπεριφοράς (Observer, Logger, κ.ά.) και προγράμματα στατιστικής ανάλυσης.

■ 1 Φωτοτυπικό.

■ Έπιπλα.

■ *Εσωτερική Βιβλιοθήκη Εργαστηρίου* (με διδακτορικές διατριβές, εργασίες Masters, επιλεγμένα ξενόγλωσσα άρθρα και βιβλία Ψυχολογίας και δη Αναπτυξιακής Ψυχολογίας, κ.ά.).

- Αρχείο εκπαιδευτικών και ερευνητικών ταινιών (videos, και σε ψηφιακή μορφή).
- Αρχείο ταινιών από μαθήματα και διαλέξεις Ελλήνων και ξένων συναδέλφων.
- Φωτογραφικό αρχείο, κ.ά.

7. Χρηματοδοτούμενα Ερευνητικά Προγράμματα

Όπως βεβαιώνει ο ΕΛΚΕ του Παν/μίου Κρήτης, η βιωσιμότητα του Εργαστηρίου μέχρι σήμερα βασίζεται σε χρηματοδοτήσεις ερευνητικών προγραμμάτων από εθνικούς φορείς και από τον ΕΛΚΕ. Η οικονομική διαχείριση όλων των προγραμμάτων έγινε μέσω του ΕΛΚΕ του Παν/μίου Κρήτης.

8. Διοργάνωση Διεθνών Συμποσίων (βλ. βιογραφικά μελών ΔΕΠ του Εργαστηρίου).

9. Διασύνδεση με την κοινωνία (βλ. βιογραφικά μελών ΔΕΠ του Εργαστηρίου).

Φωτογραφία 1. Ο ερευνητής ανοίγει το στόμα του για πρώτη φορά. Το ενδιαφέρον του νεογνού, ηλικίας 20 λεπτών, κοριτσιού, είναι εμφανές στο πρόσωπό του.

Φωτογραφία 2. Ο ερευνητής ανοίγει το στόμα του για τέταρτη φορά.

Φωτογραφία 3. Ο ερευνητής ανοίγει το στόμα του για πέμπτη φορά. Το νεογνό τον μιμείται μια φορά...

Φωτογραφία 4. ...δύο φορές

Φωτογραφία 5. Διάλειμμα...

Φωτογραφία 6... τρεις φορές.

Στιγμιότυπα από τη μίμηση νεογνών ηλικίας 10 έως 45 λεπτών αμέσως μετά τον τοκετό (Kugiumutzakis, 1985).